

Succesvol aanleren en onthouden van woorden

Wijsheid uit twee proefschriften

Op 2 oktober 2017 promoveerde Gesa van den Broek aan de Radboud universiteit op een onderzoek over het aanleren van woorden. Haar bevindingen, gecombineerd met de uitkomsten van een onderzoek in 2015 aan de Erasmus universiteit door Nicole Joossens, geven leerders van woordjes in een taal, welke dan ook, een fikse steun in de rug. Goossens vond bij zowel het spreiden van leermomenten als bij het ophalen van informatie uit het geheugen positieve effecten op het leren van nieuwe woorden. Het spreiden van drie woordenschatoefeningen over drie dagen bleek bijvoorbeeld aanzienlijk effectiever te zijn dan het concentreren van deze drie oefeningen op één dag. Ook werden meer woorden onthouden na het maken van oefentoetsen dan na het overschrijven van delen van de definitie van het woord, of na het maken van reguliere woordenschatoefeningen. Wanneer we deze bevindingen leggen naast die van dr. Van den Broek, blijkt dat het jezelf overhoren van de woorden sterk effectief is. Oefening maakt het oproepen van een herinnering uit het geheugen makkelijker, hetgeen ook Goossens onderzoek aantoont. Daarom is het herhaald reproduceren van woorden uit het geheugen, bijvoorbeeld tijdens een test als een overhoring, een bijzonder zinvolle en doelmatige manier om nieuwe woorden te onthouden.

Uit haar onderzoek blijkt dat feedback een positief effect heeft op het onthouden van woorden. Immers, mensen worden zekerder van zichzelf wanneer ze vernemen dat hun antwoord goed is. Natuurlijk is het ook goed als ouders hun kinderen overhoren, volgens van den Broek. Daarvoor geeft ze ook waardevolle tips:

- Maak de vragen niet te makkelijk
- Vraag niet in dezelfde volgorde
- Geef het antwoord als het kind het niet weet
- Laat woorden die het kind wél kent ook herhaaldelijk terugkomen
- Indien mogelijk herhaal enkele keren (dagen) vóór de toets
-

Deze bevindingen komen (nog) niet/nauwelijks aan bod in de opleidingen. Tenslotte blijkt uit dit proefschrift dat markeren met een markeerstift (!) of het herlezen van toetsstof weinig effectief is. Laten we deze waardevolle informatie onze leerlingen niet onthouden.

Johan van Wijk
24 november 2017

N.a.v. Gesa van den Broek: *Benefits of Memory Retrieval for Vocabulary Learning. A Neurocognitive Perspective*. Proefschrift Radboud Universiteit, oktober 2017 en Nicole Goossens: *Het spreiden van leermomenten en het ophalen uit het geheugen in woordenschatonderwijs*. Erasmus Universiteit Rotterdam, januari 2015.